

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L
» » pol leta 8 »
» » četrt leta 4 »
Za inozemstvo
celo leto lir 40.
Na naročila brez do
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIČKA STRAŽA

Št. 68

V Gorici, v petek 7. septembra 1928

Leto XI.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaje
konsorcijski »Gor. Stra-
ža«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici. Ri-
va Piazzetta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
St. pošl. tek. rač. 11/1147.
Telef. int. št. 368

† Ivan Rojec

Gospod je zopet poklical k sebi velikega sina našega rodu, vztrajnega delavca v vinogradu Gospodovem, moža, ki je posvetil celo svoje življenje delu za duhovno in socialno obnovo našega ljudstva, poklical je k sebi č. g. msgr. Ivana Rojca, dekana v Tolminu. Č. g. dekan je umrl v nedeljo, dne 2. t. m. ob 5. uri pop. po dolgi, eno leto trajajoči bolezni. Odšel je po plačilo prav na Gospodov dan, tisti dan, ki ga je celo življenje posebno posvečeval. Z njim smo izgubili moža, ki je 40 let deloval na vseh poljih našega gibanja.

Pok. msgr. Rojec je bil učenec velikega Mahničarja, tovariš apostola Kreka. Sodeloval je že pri »Rimskem Katoliku« in pri pripravah za prvi Katoliški shod. Kasneje se je udeleževal pri vsem katoliškem, socialnem in prosvetnem delu. Bil je prvi med tistimi, ki so orali ledino. Veliko se je trudil na združnem polju. Trenutnih nespehov in nasprotovanj se ni ustrašil. Mnogo je trpel, a kljub temu vztrajno delal naprej. Njegovo delo je bilo blagoslovljeno in je doneslo našemu ljudstvu obilo socialnih koristi. Pokojnik se je z vso vnemo udeleževal tudi prosvetnega dela. Kamor je prišel, je to delo oživelo, in cela vrsta naših najboljših mož je izšla iz njegove šole. Vdeleževal se je pri političnem delu. Bil je deželni poslanec in predsednik Slov. ljudske stranke na Goriškem.

Pri vsem tem velikem delu zunaj cerkve pa pokojnik ni zanemarjal svojih stanovskih dolžnosti. Kot dušni pastir je bil naravnost vzor. V farah, kjer je pastiroval, je dvignil versko življenje in pustil v tem oziru neizbrisne sledove svojega dela. Cerkev je bila njegova prva skrb. Kras cerkve, lepe cerkvene slovesnosti in pobožnosti, to je bilo njemu prvo. V spovednici je vztrajno vršil svoj poklic. Prejemanje sv. zakramentov se je v farah, kjer je služboval, podesetorilo. V pridigah je bil oče, svetovalec, znal je tudi jako resno svariti, kadar je bilo treba. Povedal je brez ovinkov na desno in levo, kar je bilo prav. Ustanovil je in vodil z najboljšim uspehom več Marijinih družb. Največji spomenik njegovega dela pa je misijonska hiša na mirenskem gradu, ki se je obnovila po njegovi zaslugi. Od tu dobiva cela dežela velike milosti potom misijonov, ki se vrše v posameznih farah.

Celo življenje pokojnika je bilo združeno z dobrodelnostjo. Pomagal je vsakemu, kdor ga je zato prosil in kjer je sam uvidel potrebo. Podpiral je dijake in reveže, v njegovi hiši je bil vsak gostoljubno sprejet. Med vojno je posvetil svoje delo skrbi za begunce, katere je obiskoval po taborih, jih tolažil in podpiral. Pri oblastih je posredoval, da se je položaj beguncev zboljšal. Drugim je pomagal kljub temu, da je bil sam v gospodarskih zadregah, ki so mu prizadejale veliko trpljenje.

Mi, ki žalujemo po tej bridki zgubi, ohranimo č. g. msgr. Rojca v hvaležnem spominu. Posnemajmo ga v požrtvovalnem delu za blagor našega ljudstva.

Kaj se godi po svetu?

Zborovanje Zveze narodov.

V ponedeljek 3. septembra se je v Ženevi otvorilo 9. občno zborovanje Zveze narodov. Prvi dan je bil posvečen otvoritvi. Prihajali so diplomati in zastopniki posameznih držav in razpravljali o dnevnem redu zborovanja. Opazilo se je takoj, da manjkata dva važna sodelavca, namreč nemški zunanji minister Stresemann in angleški zunanji minister Chamberlain. Oba sta bolna in zdravniki so jima prepovedali vsako politično delo. Nemčijo zastopa mesto Stresemanna državni kancler Müller. V Ženevo je prišel tudi avstrijski zvezni kancler msgr. Seipel kot zastopnik svoje države. Dopotoval je tudi stari znanec v ženevskem svetovnem parlamentu francoski zunanji minister Briand, ki pa je žalosten radi nepričakovane nesrečne smrti svojega tovariša Bokanowskega, francoskega ministra za trgovino. Dolgo so mislili, da letošnje zasedanje ne bo zanimivo radi odsotnosti znamenitih državnikov Stresemanna in Chamberlaina. Bojazen se ni docela uresničila, ker so prišli drugi kot Müller, Seipel, Briand itd.

Prva seja se je začela ob desetih dopoldne. Otvoril jo je predsednik sveta Procope, ki je po svojem precej dolgem uvodnem govoru, v katerem je izrazil svoje trdno upanje v svetovni mir, odredil volitve v predsedstvo zborovanja. Za predsednika je bil izvoljen Erluf Zahle, danski poslanik v Berlinu. Od 54 oddanih glasov jih je dobil 42. Nato so bili voljeni načelniki šestih odborov. Za predsednika prvega odbora, ki se bavi z vprašanji ustavnega prava, je bil izvoljen italijanski zastopnik Scialoja, za predsednika šestega odbora, to je odbora za politične zadeve, pa so izbrali jugoslovanskega zunanjega ministra Marinkovića.

Pravo delo se je začelo včeraj. Izmed zadev, s katerimi se bodo zborovalci bavili, je treba omeniti večni spor med Poljsko in Litavsko in takisto večni prepir med Romuni in Madjari radi zemljiške odveze na Sedmograškem. O poteku zborovanja bomo še poročali.

Medtem pa se ozrimo malo nazaj in preglejmo važnejše dogodke, ki so se pretekli mesec izvršili v raznih državah. Kar zadeva

Italijo

moramo omeniti dve bridki izgubi. V ponedeljek 6. avgusta se je ob istrski obali zapadno od Brionskih otokov potopil podmornik »F 14«. Tik pred nesrečo je plul pod vodo. Ko se je dvignil, je zadel ob torpedovko »Missori«, ki ga je tako poškodovala, da se je takoj zopet pogreznil. Mornariško poveljstvo v Pulju je bilo takoj obveščeno o žalostnem dogodku. Poslalo je na kraj nesreče potrebne ladje s popljalci, ki so podmornik dvignile. Delo je trajalo blizu dva dni. Posadki je medtem žalibog zmanjkalo zraka. Vrhu tega so se v podmorniku stvorili strupeni plini, ki so pomorili vse, kar je še ostalo živega. Bilo je 27 mrtvih. Težka nesreča, ki je zadelo vojno mornarico, je vzbudila povesod čustva sožalja.

16. avgusta pa je umrl znani prekooceanski letalec major Del Prete, ki je v družbi s poveljnikom Ferrarinom preletel velikansko razdaljo Rim - Brazilija brez vmesne postaje. Pri nekem poskusnem poletu v Rio de Janeiro sta oba letalca padla na tla in se precej poškodovala. Del Prete je bil operiran, a je kljub operaciji umrl. Njegovo truplo so prepeljali v domovino, kjer so ga pokopali v njegovem rojstnem kraju Lucca. Ves italijanski narod je žaloval ob njegovi smrti.

Jugoslavija.

V sosedni državi na vzhodu je bil mesec avgust natrpan s političnimi dogodki. Omenili bomo samo najvažnejše.

1. avgusta se je po dolgem odmoru zopet otvorila narodna skupščina. Radićevi in Pribičevići poslanci se seje niso udeležili. Ostali so doma, oziroma v Zagrebu. Skupščina je hitro delala. Rešila je v par dneh vse nujne predloge in sprejela vse pripravljene zakone. Nato se je odgodila na jesen.

8. avgusta je umrl voditelj hrvatskih kmetov Stepan Radić. Zadel ga je srčna kap. Strelji v skupščini dne 20. junija so mu posredno škodovali. Hrvatski narod mu je priredil kraljevski pogreb. Očividci pravijo, da je šlo za Radićevo krsto več sto tisoč ljudi.

V splošnem je položaj nespremenjen. Na eni strani stoji vlada, na drugi strani pa so Hrvati in Pribičević, ki pravijo, da se z vlado nočejo niti pogajati. Kljub temu pa se kažejo sicer še zelo nejasni obrisi nekakega sporazuma med Hrvati in Srbi. Ta sporazum naj bi obstajal v reviziji ustave v smislu široke avtonomije. Stvar je pa vsekakor še zelo nedoločna.

Tudi po ostalih balkanski državah bomo ugotovili marsikaj novega. V Grčiji so imeli volitve, pri katerih je zmagala Venizelosova republikanska stranka s tako večino kot malokdaj kaka stranka v katerikoli državi.

Med macedonskimi prekucuhji se vršijo hudi boji. Dve skupini si stojite nasproti: pristaši ubitega generala Protogerova in pristaši Vanče Mihajlova. Bojujeta se pa ne z besedami temveč z bombami in puškami. Na obeh straneh jih je že mnogo padlo. Listi so prinesli celo vest, da je padel tudi Mihajlov. To pa najbrž ne bo res.

Boji med Macedonci so povzročili odstop vlade. Zunanji minister Burov in predsednik sobranja Cankov sta zahtevala od ministrskega predsednika, naj odslovi vojnega ministra Valkova, ki je v pretesni zvezi z Macedonci. Na strani Valkova pa je kralj Boris. Kriza do danes še ni rešena.

Tako na Balkanu. Ako pogledamo v ostalo Evropo, opazimo povsod neko prikrito gibanje. V Nemčiji se socialisti in komunisti bojujejo proti oboroževanju na morju, v Rusiji dviga opozicija zopet glasvo. Izgnanec Trocki dobiva polagoma svojo prejšnjo veljavo. Pripravljajo se veliki dogodki.

Za svetovni mir.

Najvažnejši mednarodni dogodek preteklega meseca pa je čisto gotovo bil podpis Kelloggove protivojne pogodbe. Podpis se je izvršil v Parizu 27. avgusta. Zastopniki 15 držav so se zbrali in s svojim podpisom v imenu svojih vlad slovesno obljubili, da ne bodo nikdar več začeli nobene vojne. Vojna bo od sedaj naprej dovoljena, tako so rekli, le kot obrambno sredstvo. Seveda, če ne bo nihče napadal, se nikomur ne bo treba braniti.

Po podpisu je Kellogg povabil vse države na svetu, s katerimi je severna Amerika v diplomatskih stikih, naj tudi one podpišejo pogodbo. Francozi pa so povabili Rusijo. Mnogo držav se je že priglasilo za podpis. Tudi sovjetska Rusija je pristala na to, čeprav s pristavkom, da je pogodba zelo pomanjkljiva.

Ameriški zunanji tajnik Kellogg se je iz Pariza odpeljal na Irsko. Vabili so ga v London, pa je odklonil, češ, da ne utegne. Niti na angleško ozemlje ni hotel stopiti. Na Irskem je ostal par dni. Ta njegov korak je kaj malo v skladu z načeli, ki so jih par dni prej uzakonili v Parizu.

Sklep.

Z zborovanjem Zveze narodov, ki smo ga v uvodu omenili, se je pričelo jesensko politično življenje. Da bi bilo koristnejše za človeštvo, kot je bilo dosedanje!

Okno v svet.

Calles odstopi.

Mehikanski predsednik Calles je izjavil, da bo 30. novembra nepreklicno odstopil kot predsednik republike.

Jugoslavija in Kelloggova pogodba.

Jugoslovanska vlada je sporočila Kelloggu, da je pripravljena podpisati protivojno pogodbo.

Francoski minister smrtno ponesrečil.

Francoski trgovinski minister Bokanowski se je vozil z letalom iz Toula proti Parizu. Med potjo se je letalo pokvarilo, padlo na tla in se vžgalo. Ko so čez dve uri ogenj pogasili, so našli trupla ministra in štirih letalcev čisto sežgana. Nesrečne žrtve so prepeljali v Pariz.

Dva poslanca aretirana.

Jugoslovanska narodna skupščina je pred razstankom dovolila sodišču, da postopa proti poslanca ma Tomi Popoviću (radikal) in Dragotinu Jovanoviću (Luni (demokrat), ki sta bila na sumu, da sta podpihivala atentatorja Punišo Račića. V ponedeljek 3. septembra pa je preiskovalni sodnik dal oba osumljenca zapreti. Oba bosta obtožena umora ali poskušenege umora. Ako sta kriva, ju čaka težka kazen, morda celo smrt. Sodna obravnava se bo vršila proti koncu tega meseca.

Kellog na Irskem.

Ameriški zunanji tajnik Kellogg je iz Pariza odpotoval naravnost v irsko glavno mesto Dublin. Zanimivo je dejstvo, da na angleško ozemlje ni niti stopil, čeprav so ga vabili v London. Rekel je, da ne utegne. Visoki politiki izvajajo iz tega, da razmerje med Anglijo in Združenimi državami ni najbolj prijateljsko.

Albanija — kraljevina.

Albanija je vendar postala kraljevina. Ustavodajna skupščina je sprejela zadevni sklep v soboto 1. septembra. Sklep je bil soglasno sprejet. Nato je posebna deputacija poslancev šla k predsedniku Ahmedu Zoguju in mu ponudila krono. Zogu je krono sprejel. Še isti dan je prisegel na ustavo.

Rusija in Kelloggova pogodba.

Tudi sovjetska Rusija je sklenila podpisati Kelloggovo pogodbo in je francoski vladi že odgovorila v tem smislu.

Venezelos bolan.

Nalezljiva mrzlica, ki divja po Grškem, je prišla tudi Venezelos. Zdravniki so izjavili, da njegovo stanje kljub visoki starosti ni nevarno.

Nova albanska vlada.

Kralj Zogu je naročil Kostu Kottu naj sestavi novo vlado, ker je prejšnja odstopila.

Marinković pri nemškem kanclerju.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković je v Ženevi obiskal nemškega državnega kanclerja Müllerja. Ta obisko se tolmači kot želja zblizanja med Jugoslavijo in Nemčijo. Dr. Marinković pojde iz Ženeve v Pariz, odkoder se bo preko Berlina vrnil domov. V Berlinu se bo nekaj časa ustavil.

Kriza bolgarske vlade.

Bolgarska vlada je odstopila. Kralj Boris bo naročil najbrž dosedanjemu ministrskemu predsedniku Ljopčenu, naj sestavi vlado.

Bela Kun se dviga.

Bela Kun je na zadnjem kongresu komunistične internacionale postal predsednik zapadnoevropske sekcije. S tem je stopil na isto višino kot Stalin in Bucharin, kajti zapadnoevropska sekcija je ena najvažnejših v komunistični organizaciji.

DNEVNE VESTI.

† Msgr. Ivan Rojec.

Grob se vrsti za grobom; komaj eden zaraste, že se odpre drugi. Najboljši možje, utrjeni od dela, zapuščajo naš rod.

Nele Tolmin, ampak vso našo deželo je pretresla bridka vest, da je v nedeljo popoldne nenadoma umrl g. tolminski dekan, zadet od srčne kapi. Blagi pokojnik je bolehal že od lanske kvaternice. Pri veličastnem, euharističnem kongresu v Tolminu je čutil prvi močni napad. Letos sredi januarja je bil prizoran leči. Zdravil ga je z vso skrbjo spretni zdravnik dr. Serjun iz Tolmina. Le njemu in izredno skrbni postrežbi se imamo zahvaliti, da je monsignor živel še pol leta po nastopivši krizi. Bolnik je navidezno okreval, a upanja na popolno ozdravljenje ni bilo več. Vkljub težki bolezni je bil še redno na nogah in je celo maševal na Veliki Šmaren in preteklo nedeljo.

Neumorno je vršil uradne posle, se zanimal za tekoče dogodke in se celo namenil, da bo na usodni dan obiskal g. župnika v Volčah. V nedeljo pod večer okrog 5h je napisal še tri krstne liste in izredno dobro razpoložen šel na dvorišče. Mahoma je zavpil in se nagnil. Smrt je nastopila ob 5½h trenutno vsled srčne kapi.

Kakor hitro so zvedeli Tolminci o nenadni smrti, so z izredno ljubeznijo in odkritim sočutjem hiteli v župnišče, kjer so našli blagega g. dekana — mrtvega. Neštete množice ga hodijo kropiti in moliti za njegovo dušo. Cel gozd vencev in rož krasijo njegovo zadnje ležišče, molitve in jok donijo proti nebu. Pokojni monsignor je bil vsled odkritega značaja, odločne močnatosti, blagega srca, izredne duhovitosti in neumorne delavnosti visoko spoštovan povsod.

Rojen je bil 1866. leta 26. marca pri Sv. Juštu v Trstu, kjer je bil njegov oče kot mehanik zaposlen v ladjedelnici. Ko se je družina preselila v Sovodnje, je pokojni študiral gimnazijo in semenišče v Gorici. S pridnostjo in nadarjenostjo si je prisvojil bogato izobrazbo, ki jo je posvečal v korist izročeni duši in delovnega ljudstva. Kaplanoval je v Solkanu, pastiroval kot kurat v Biljah, osem let je bil župnik v Mirnu in od 18. aprila 1915. je postal dekan v Tolminu.

Neprecenljive so zasluge, ki jih ima blagi pokojnik za dušno pastirstvo. Dolgi veksi bodo občudovali njegovo socialno delavnost: Mirenški grad in Čevljarska zadruška sta v glavnem njegovo delo. Koliko je storil za begunce in Tolmince — vedo povedati le tisti, ki so čutili njegovo neizmerno ljubezen in skrb.

V imenu celega našega rodu se potrti sklanjamo nad njegovim svežim grobom in prisrčno prosimo Vsevednega, naj dodeli plačilo in večni pokoj zvestemu služabniku, ki je v nesebičnem delu posvetil svoje velike zmožnosti Bogu in trpečemu ljudstvu. Naj mu sveti večna luč!

Pogreb msgrja Rojca zadnji torek je bil veličasten. Na tisoče ljudi se je zbralo iz vseh krajev dežele, da izkažejo zadnjo čast za služnemu možu. Pogreb je vodil msgr. Tarlao iz Gorice v spremstvu petdesetorice duhovnikov, med katerimi smo opazili več kanonikov, skoro vse dekane in razne druge odličnjake duhovskega stanu. Številno so bili zastoevani razni uradi in organizacije. Dekan kobariški je imel pretresljiv spominski govor v cerkvi, tolminski in mirenski pevci so zapeli v srce segajoče žalostinke. Bil je pogreb kot ga je požrtvovalni naš voditelj in delavec za služil.

ZAPLEMBA.

Zadnja številka »Goriške Straže« je bila zaplenjena. V nadomestilo smo današnji številki dodali prilogo. Prefektura nam je poslala sledeči odlok:

Št. 3835 Gab.

Prefekt goriške pokrajine, glede na to, da namiguje današnja številka krajevnega periodičnega lista »Goriška Straža« v poglavju »Kaj se godi po svetu!« na netunsko konvencije in na spremembo vladavine v Albaniji z besedami, ki so očitno tendencioznega značaja;

upoštevaje, da je tendenciozna tudi vest o premeščanju nekaterih učiteljev, objavljena pod naslovom »Premeščeni učitelji!«;

glede na to, da dopisa iz Dornberga in Brestovice slikata sedanja gospodarski in upravni položaj v omenjenih občinah s pretemnimi barvami, kar lahko vzbudi nepravilno razburjenost med prebivalstvom;

glede na kr. zakonska odloka od 15. julija 1923, št. 3288 in od 10. julija 1924, št. 1081;

odreja zaplembo 67. številke »Goriške Straže« z današnjim datumom in naroča goriškemu kvestorju, naj ta ukaz izvrši.

Gorica, 5. sept. 1928. leto VI.

Prefekt: Cassini.

Odgovorni urednik »Edinosti« odpoklican.

Tržaški prefekt Fornaciari je izdal sledeči odlok:

Prefekt tržaške pokrajine, sklicevaje se na opomine, dane odgovornemu uredniku dnevnika »Edinosti« v osebi g. prof. Filipa Perica, in sicer z odloki od 28. julija 1927, št. 082—7508, od 9. septembra 1927, št. 082—8124 in od 9. septembra 1928, št. 082—6673, radi Italiji in vladi sovražnega stališča in radi objave neresničnih in tendencioznih člankov, ki lahko povzročijo motnjo javnega reda;

upoštevaje, da je dnevnik po omenjenih opominih in po zaplembi izdaje od 17. avgusta objavil v današnji številki članke nedvomljive tendencioznosti in izrazito protinarodnega značaja pod naslovom »Smrt msgrja Ivana Rojca, dekana tolminskega« in »Vojvodinja d'Aosta na Goriškem«. V tem zadnjem so se hoté zamolčale okolnosti velikega narodno-političnega pomena. Radi teh člankov je bila tista številka zaplenjena;

upoštevaje, da iz vsega tega izhaja neko stališče upornosti in dovratnosti v sovražnosti proti vsemu, kar je italijanskega in fašistovskega; vse to se zgoščuje v protinarodno vedenje, ki ga ni moč goče več trpeti;

zaslišavši komisijo, o kateri je govor v členu kr. odloka od 15. julija 1923, št. 3288 (spremenjena ga v zakon 31. decembra 1925, št. 2309);

glede na 3. člen imenovanega kr. odloka,

odreja:

Priznanje odgovornega urednika dnevnika »Edinost« g. prof. Filipa Perica je preklicano.

Trst, 4. sept. 1928. Leto VI.

Prefekt: Fornaciari.

Dnevnik »Edinost« radi tega odloka ne more več izhajati.

Romarski shod.

Na Vitovljah v cerkvi M. B. bo na Mali Šmaren običajen romarski shod z dvema sv. mašama in sicer ob 6½ in ob 10h. Romarjem bosta dva spovednika na razpolago.

Pobožnost prvega petka

za može in fante bo 7. septembra ob 8. uri zvečer pri Sv. Ivanu. Opozorite na to tudi prijatelje in znance.

Vodstvo Apostolstva molitve.

Romanje v Padovo.

Ker se je oglasilo premalo udeležencev, odpade letos romanje v Padovo.

Apostolstvo molitve.

Katoliški može in fantje!

Kristus nas vabi, da pridemo k Njemu — utrjeni — da nas poživi in nam da novih moči v svetem boju za pravice Kristusa in Njegove sv. Cerkve. Predvsem pa, da se mi sami posvetimo Presvetemu Srcu in tako postanemo sposobni in goreči za ta boj pri samih sebi, v družini in povsod.

Vsi može in fantje! Pristopimo v »Apostolstvo može!«

V ta namen se bo vršil v Marijinem svetišču v Logu pri Vipavi v dneh 15. in 16. septembra t. l. shod samih fantov in može, da se v sru in razumu in v volji prerodimo in posvetimo za velike namene, ki jih zahteva Kristus-Kralj od nas mož in fantov.

Vspored shoda v Logu:

Sobota, 15. 9. 1928: Ob 4. popoldne se prične spovedovanje. O. 6. govor: »Mož v družini«. Po govoru pete litanije Matere božje in blagoslov. Nato skupna ura molitve; može bomo 3. uro in 2. pol ure pred sv. R. T. Spovedovanje bo do 10.

Nedelja, 16. 9. 1928: Ob 5. se prične spovedovanje. Ob 6. govor: »Mož — zase«. Po govoru sv. maša s petjem pred sv. R. T. in obnem obhajanje. (Skupno sv. obhajilo može in fantov.) Druge sv. maše še ob pol osmih, ob osmih, ob pol devetih. Ob 9. sv. maša s pejem pred sv. R. T.; med sv. mašo

govor: »Mož in javnost«. Po sv. maši pete litanije Srca Jezusovega, Te Deum in blagoslov. Po blagoslovu je shod končan.

NB. — Ženskam 15. in 16. sept. vstop v loško cerkev ne bo dovoljen. — Večerjo prinesite seboj! Prenočevali bomo lahko v cerkvi ali v okolici. Disciplina, red, mir in treznost naj nam bodo častna zadeva ta dva dneva, može in fantje! Častite župne urade prosimo, da opozoré na ta shod može in fante!

Može in fantje.

Wilfan petdesetletnik.

V četrtek 30. avgusta je slovenski tržaški poslanec dr. Wilfan obhajal petdesetletnico svojega življenja.

Zveza manjšinskih časnikarjev.

Zadnji dan manjšinskega kongresa v Ženevi se je ustanovila Zveza manjšinskih časnikarjev. Za predsednika je bil izvoljen urednik »Goriške Straže« poslanec dr. Engelbert Besednjak.

Veliki fašistovski svet.

Zasedanje Velikega fašistovskega sveta se bo pričelo 17. septembra ob 10. uri zvečer. Dnevni red obsega poleg raznih poročil tudi obravnavo zakona o Velikem svetu, zakona o listini dela, reforme zakonika itd.

Novi člani Velikega sveta.

Za člane Velikega sveta so bili imenovani bivši tajniki fašistovske stranke poslanec Sansanelli, Forges Davanzati in poslanec Farinacci.

Kralj v Benetkah.

V torek je Nj. V. kralj obiskal mednarodno umetniško razstavo v Benetkah. Bil je slovesno in prisrčno sprejet. Tisočglava množica je kralja burno pozdravljala. Kralj je obiskal tudi značno pristanišče na Lidu, eno največjih obmorskih zrakoplovnih luk na svetu.

Prefekti v Rimu.

Ministrski predsednik Mussolini je poklical vse prefekte v državi k sebi, da mu podajo poročilo o razmerah in da prejmejo navodila. Prvi so prišli na vrsto prefekti iz Julijske Krajine.

Truplo Del Preteja v Italiji.

V četrtek 30. avgusta je prekoceanski parnik »Conte Rosso« pripeljal v Genovo truplo letalskega majorja Del Preteja, ki je umrl v Rio de Janeiro. V Genovi je krsto sprejel general Balbo, ki ga je spremljal general De Pinedo. Velikanska množica ljudi je šla v sprevodu, ko so krsto peljali na vlak. Prepeljali so jo v pokojniško rojstno mesto Lucca.

Uredniki »Edinosti«

črtani iz časnikarskega sindikata. »Piccolo« poroča, da je tržaški časnikarski sindikat izključil iz svoje srede vse urednike »Edinosti«. Črtani so sledeči: prof. Filip Peric, Viktor Kjuder, Rudolf Vidrič in Boštjan Žagar.

Pet konfinacij.

V Trstu so bili radi protinarodnega delovanja konfinirani dr. Dorče Sardoč, dr. Jože Dekleva, Roman Pahor, Gojak Henrik in Cumar Hubert.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Gorici.

»Gazzetta Ufficiale« (Uradni list) objavlja sledeči ministrski odlok:

»Banca Nazionale del Lavoro e della Cooperazione (Narodna banka dela in sodelovanja, ur.) je pooblaščen, da si priključi goriško podružnico Ljubljanske kreditne banke.«

Listnica uredništva.

Naročnikom in čitateljem: Ker je bila zadnja številka našega lista zaplenjena, so se nekatera poročila nekoliko zakasnela. Blagovolite nam zamudo oprostiti.

GOSPODARSTVO.

Grozdje.

Malo je sadja, ki bi bilo tako prijetnega okusa in obenem tako hranilno, kakor je grozdje. Koliko hranilne moči se skriva v malih grozdovih jagodah vidimo najlepše v krčmi, kjer pijanec venomer kriči in razbija po mizi, zato ker se je preveč navžil te hranilne moči v obliki vina.

Alkohol, ki se nahaja v vinu, je za telo strup, zato ga mora človek takoj porabiti, bodisi s koristnim delom na polju, ali pa s kričanjem in razbijanjem v krčmi. Hranilna snov, ki se nahaja v grozdju je popolnoma drugačna, dokler se z vrenjem ne spremeni v alkohol. Ta hranilna snov je sladkor, ki ga ljudsko telo zelo dobro uporabi za hrano. Sladkor v grozdju je zelo dobra hrana, ker je lahko prebavljiv. Zato nekaterim bolnikom tako dobro prija zdravljenje z grozdom. Izvršimo ga na ta način, da vzamemo prvi dan eno jagodo, drugi dan dve itd., dokler ne pridemo do tiste največje dnevne množine, ki jo želodec še lahko dobro prebavi. Nato množino grozdja vsaki dan zopet zmanjšujemo. Zdravljenje se završi, ko pridemo nazaj na eno samo jagodo. Grozdno zdravljenje slabotno in suho telo bolnika okrepi in odebeli. Grozdje je dobra hrana tudi za zdravega človeka. Žal, dobimo pri nas še vedno mnogo ljudi, posebno starejših, ki ne privoščijo otrokom niti majhnega grozdka. Tako ravnanje je nesposobno in tem manj opravičeno, ker tem ljudem pozneje navadno ni žal, če roma iz kleti liter za litrom in to brez vsake potrebe.

Še eno napačno mnenje je razširjeno med našimi ljudmi, da se namreč grozdje goji samo za vino. Moderni vinogradniki drugih krajev pa mislijo o tej stvari popolnoma drugače. Oni gojijo več vrst trte samo radi namiznega grozdja. Zato vidimo, da ima na trgu naše grozdje vedno nižjo ceno kot tuje. Pomen uživanja svežega grozdja in sadja so spoznali zelo dobro v Zedinjenih državah ameriških, kjer je prepovedano uživanje alkohola. Zgradili so posebne vagonce, v katerih se prevažajo grozdje in drugo sveže sadje na tisoče kilometrov daleč. Železnica pelje sedaj po nizkih, neopredelnih ravninah, kjer vlada neznozna vročina, sedaj zopet preko visokih, s snegom pokritih gor. Zato so vagoni tako urejeni, da je v njih vedno enaka toplota, in sicer taka, pri kateri se sadje ohrani celo dolgo pot popolnoma sveže in nepokvarjeno.

Naučimo se tudi mi uživati grozdje kot hrano, dajmo ga otrokom in bolnikom in prodajmo ga tudi na trg, da nam pride v teh težkih časih kaj denarja v žep. Na-

ši vinogradniki pa naj pri sajenju novih trt upoštevajo tudi take vrste, ki dajejo dobro namizno grozdje. * * * Pegan.

Goriški trg kmečkih pridelkov v zadnjem tednu.

Hrušk je na trgu dnevno komaj kakih 10 q. Lepe hruške, predvsem še nekoliko vrtolank, dosežejo do 2.30 L za kg.

Jabolk je dnevno na trgu tudi kakih 10 q. Cena jim je od —.60 do 1.40 L za kg.

Češpelj pride od 30 do 50 q. En del jih pokupijo izvozniki, drugi pa Brici za lupljenje. Ker se bajé Brici letos ne zanimajo mnogo za lupljenje češpelj, so jih začeli lupiti izvozniki lupljenih češpelj sami. Cena češpljam je od —.80 do 1.— L za kg.

Grozdje: Največ pride na trg zlahotne, pričela pa je tudi že rebula. Dnevno je na trgu 20—30 q grozdja. Cena belemu je 1.50 do 1.80 L, črnemu pa od —.90 do 1.20 L za kg.

Breskev domačih pride na trg dnevno okoli 200 kg po ceni 1.80 do 2.40, iz notranjosti jih pa pride več, ki dosežejo do 4.— L za kg.

Smokve so po —.50 do —.80 L za kg.

Zelenjave je precej. Paradižniki so po —.60 do 1.— L, hoče po 1.— do 1.20 L za kg.

Krompir po —.50 L za kg.

Umiranje črešnjevih dreves se ni pojavilo samo pri nas, temveč tudi v drugih italijanskih provincah, posebno hudo v Pijemontu, kjer je proučeval to bolezen profesor Petri od rastlinozdravstvenega (fitopatološkega) zavoda.

Prof. Petri je izjavil, da kot vzrok umiranja črešnje ne izključuje kakega novega in nepoznanega škodljivca, misli pa, da tiči glavni vzrok v gnitju korenin, ki je bilo povzročeno po ranah, povzročeni po razpokah tekom zadnjih suš. Nadalje odsvetuje prof. Petri prav odločno sajenje mladih črešnje na mesta, kjer so umrla stara. Poleg tega svetuje izdatno škropljenje debel in vsaj 50 cm zemlje okoli debela z modro galico in to pozimi.

Mednarodni kongres čebelarjev se bo vršil v Turinu od 10. do 17. septembra. Kdor se ga želi udeležiti, naj piše po podrobna pojasnila na naslov: Commissione esecutiva dell'VIII congresso degli Agricoltori, via Ospedale, 24, Torino.

Za izvoz cvetač.

Rimski Narodni zavod za izvoz poroča: Iz raznih ozemelj, kjer se prideluje cvetača (»kavoli«), poročajo, da se kmetovalci ne držijo navodil, ki jih je ta zavod izdal, da podvigne izvoz. Zato določa, da se

bodo začeni z bodočo letino, izvažale le cvetače, ki bodo imele vsaj 35 cm obsežno rožo. Narodni zavod za izvoz vnovič pozivlja pridelovalce cvetač, naj rastlin ne sadijo pretesno, ne več kot 15.000 na hektar, ker se jim sicer roža dovolj ne razvije. Le če se bodo pridelovalci držali tega navodila, bo mogoče dvigniti izvoz tega zlahotnega pridelka.

Paradižniki

in paradižnične konzerve so zelo važen izvozen predmet za Italijo. Letno se pridelava v Italiji nad 5 milijonov kvintalov paradižnikov, od katerih gre več kot 5000 vagonov v inozemstvo, največ v Nemčijo (12%), v Jugoslavijo skoraj 6%, v Avstrijo 4%, ostalo v druge države.

Koliko je žuželk?

Učenjaki cenijo število žuželk na 750.000 vrst, od katerih jih živi v Evropi nekoliko manj kot polovica. Mnogo žuželk v velikih seliščih, pravih zadrugah, kot čebele, ose, sršeni, mravlje, termiti (velike afriške mravlje), itd. Nekega učenjaka je zanimalo, koliko mravelj živi v enem mravljišču in dobil je naslednje številke: 53.018; 64.470; 19.330; 93.694; 17.728. Mravlje je preštel, ko je celo mravljišče zastrupil s posebnim plinom.

Drobne vesti.

Ljubljanski jesenski velesojm.

ki mu pravijo »Ljubljana v jeseni« se je otvoril v soboto 1. septembra. Isti dan se je v Domžalah otvorila ljubljanska oddajna radio-postaja, ki je dozdej delala samo pokuse.

Sled o Amundsenu.

Neka ribiška ladja je našla na morju med Spitzbergi in Skandinavijo del letala, ki so ga spoznali za del Amundsenovega letala »Latham 47«. Sedaj je skoraj gotovo, da se je Amundsen ponesrečil.

Huda nevihta v severni Italiji.

Pretekli četrtek je nad Monzo v severni Italiji divjala strašna nevihta, ki je napravila velikansko škodo. Trgala je strehe, rušila zidove in hiše in razdrila telefonske in brzojavne zveze. Poleg tega je 9 ljudi mrtvih in kakih 50 ranjenih.

Latinica na Turškem.

Turška vlada je sklenila opustiti staro turško pisavo in vpeljati latinico. Ta sklep se že izvaja. V šolah se sedaj poučuje samo latinica.

Povodenj v Koreji.

Velikanska povodenj je v Koreji v Aziji porušila nad 700 hiš, podrla mostove in uničila vsa pota. Človeških žrtev je nad 500. Natančnega števila še niso mogli doznati.

Tržne cene

dne 6. septembra 1928.

Česnik kg L. 0.60—0.80; sveže zelje L. 1.20—1.40; korenje L. 1—1.20; kumare L. 0.40—0.50; čebula L. 0.60 do 0.80; rdeča pesa L. 1.20—1.40; fižol navaden L. 1.80; fižol koks L. 2.80; salata L. 1.80—2.20; jajčniki L. 1.40—1.60; krompir L. 0.50—0.60; paradižniki L. 0.80—1; redič L. 1.60 do 4; špinača L. 1.20—1.60; fižol stročnik L. 2.20—2.80; vrzote L. 1.20—1.40; bučice L. 0.80—1.40; sveže fige L. 0.80—1; limoni kos L. 0.40 do 0.70; jabolka kg. L. 1—1.80; hruške L. 1.40—2; breskve L. 1.40—3.60; češplje L. 1—1.20; namizno grozdje L. 1.80—2; grozdje »Palestina« L. 2.60—3; sveže maslo L. 14—15; presno maslo L. 17—18; mleko liter L. 1—1.10; skuta kg L. 4; jajca kos L. 0.60—0.65.

Valuta.

dne 6. septembra 1928. si dobil:

za 100 franc. frankov	74.40 do 74.70	Lir
za 100 belg. frankov	263.— do 267.—	"
za 100 švic. frankov	366.75 do 368.75	"
za 100 češ.-slov. kron	56.46 do 56.76	"
za 100 dinarjev	33.47 do 33.77	"
za 100 nemških mark	452.— do 458.—	"
za 1 šterling	92.58 do 92.78	"
za 1 dolar	19.03 do 19.09	"
Novci po 20 frankov	72.50 do 74.50	"
za 100 avst. šilingov	266.25 do 272.25	"

Benečijske obveznice

cne 5. septembra 1928: 75.45.

Na rusko-poljski meji

se je zadnje dni preteklega tedna vršil pri Lubiniczu spopad med hotapci in ruskimi obmejnimi stražami. Štirje stražniki so bili ustreljeni.

B. Shaw v Zenevi.

Znani angleški pisatelj Bernard Shaw je prispel v Zenevo, kjer prisostvuje zborovanjem Zveze narodov kot opazovalec. Pravijo, da bo napisal knjigo o Zvezi narodov.

Nov zrakoplov tipa »Italia«.

V Rimu gradijo zrakoplov »N. 5«, ki bo čisto podoben zrakoplovu »Italia«, s katerim je Nobile šel na severni tečaj. Novi zrakoplov bo kmalu dovršen.

»Krassin« na Spitzbergih.

Sovjetski lomilec ledu »Krassin« je že prispel v Kraljevi zaliv, odkoder se bo kmalu podal na iskanje ostalih ponesrečencev.

Ladja brez posadke.

Nemci so zgradili oklopno ladjo »Zähringen«, ki se lahko vodi iz daljave. Pri poskusih je šla vsa posadka na drugo ladjo. Na brezžično povelje se je prazna oklopna začela premikati, se zavila v gosto meglo, spuščala rakete itd. Par ur so se vršili ti neznanski poskusi. Nato je posadka šla zopet na krov in ladja je odplula v pristanišče.

prije,« sem se obrnil na drugega vojaka.

»Eh, podnaredniče, šta da Ti pričam, Za teden sem se hotel oženiti s svojo divno Jeljo. Pa Ti pride tambur in me kliče na vojsko proti Švabi. Pustil sem Jeljo in motiko, vzel sem puško in hajdi na Cer. Eh pa smo jih Švabe. Nimam drugega, da Ti pričam.«

»Ali boš še videl Čuprijo in Jeljo,« sem ga vprašal.

»Ako Bog da, še ju bom videl, kajti Bog čuva Srbijo, čika Pera pa Čuprijo (Čuprija pomeni v turškem jeziku most). Jeljo bom videl, ako je ostala zvesta, zagrlil jo bom in peljal pred popa, ako pa je nezvesta, ji bom zasadil nož v srce.«

In Mitar iz Zajčara se je obrnil name in rekel: »Podnaredniče, pričaj nam Ti, ki vedno čitaš novine. Ali bo kmalu konec vojne, ali bo mo kmalu prišli domov? Dalje.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

Neusmiljeno je pripekalo avgustovo solnce leta 1918. na golo ravnino severnovzhodno ob mesta Šubotsko v grški Macedoniji. Naša timočka divizija se je nahajala na dotični planjavi v rezervi. Svoje šotore smo kolikor mogoče zakrili z uro daleč privlečenim vejevjem, da vsaj deloma premotimo bolgarske, avstrijske in nemške letalce. Pod šotori smo spali, čistili puške in se menili.

Pa pravi Bogdan iz Aleksinja:

»Da znaš, podnaredniče, od leta 1912. sem bil doma komaj teden dni, toliko sem imel dopusta. Bori-li smo se dvanajstega leta proti Turkom, nato proti Bolgarom. Ko smo s temi sklenili mir, je šla naša divizija na albansko mejo proti Kačkom. Od tu sem dobil teden dni

dopusta, a ga še nisem dobro užil, ko sem moral iti proti Švabi. Dobro je šlo, v Budim bi prišli, da nas niso zopet napadli Bugari, majku jim...«

»Kako pa je bilo skozi Albanijo,« sem ga prekinil.

»Eh brate, iadna mi majka, koliko smo tu pretrpeli. A ne samo mi, tudi naš čika Pera (kralj Petar) je z nami trpel. V zasneženih albanskih gorah smo si neke noči greli premrzle ude. Lačni smo bili, a pri ognju si nismo upali jesti. Vsak se je bal, da ga ne bi drugi prosil za delitev skromnih ostankov za želo dec. Pri ognju je sedel tudi čika Pera. V vojaško suknjo je bil zavil, kosmat v obraz, prepadene oči je imel. Rekel je, da je lačen. Imel sem pod suknjo še kos kruha, za katerega sem dal Albancu banku (10 dinarjev). Ali bi ga dal čiki ali ne. Zasmilil se mi je v srce, izvlekel sem kruh in ga ponudil kralju.

Vzel ga je, gledal ga je, po dolgih minutah mi ga vrne in pravi: »Vzem mi, vojniče, ne morem ga jesti. Vzel sem Ti očeta in mater, vzel sem Ti otroke in zemljo, vzel sem Ti Srbijo. Ne morem Ti vzeti zadnje skorje kruha.« Vrnil mi je kruh in temno gledal v ogenj. Vsi smo jokali. Kralj pa je mislil in mislil. Na enkrat se prebudi iz polsna in pravi: »Bratje, bodite junaki. Zapuščamo Srbijo, a črez leto dan se vrnemo v večjo državo. Zapuščeni smo tu v albanskih negostoljubnih gorah, a zunaj v svetu imamo mnogo prijateljev. Še je krepka naša mati Rusija in divna Francoska. Italija in Anglija pa nas ne pozabita.« V tem trenutku je zafijučala nad našimi glavami krogla negostoljubnega Kačaka. Šli smo na prejšnji kraj, smrt in blato in prispeli v Valono, od koder smo se vkricali za Krf.«

»Pričaj kaj Ti, Milane iz Ču-

Napisi na kozarcih in pepelnikih.

Fašistovska zveza trgovcev sporoča, da je finančno ministrstvo hotelo v smislu odloka od 30. decembra 1923 št. 3268. obdavčiti tudi napise na majhnih reklamnih predmetih (kozarci, čaše, pepelniki itd.), ako ti napisi značijo kako tvrdko. Zveza trgovcev je prosila finančno ministrstvo, naj omenjene predmete izvzame iz seznama obdavčljivih predmetov. Finančno ministrstvo je tej prošnji ugodilo. Napisi na takih majhnih predmetih so torej prosti davka.

Tajna tiskarna odkrita.

Rimski »Giornale d'Italia« poroča, da so orožniki odkrili v Albaniji tajno komunistično tiskarno, ki je tiskala list »L'Unità«. Orožniki so zaprli kakih 60 ljudi, ki se bodo morali zagovarjati pred posebnim sodiščem za varstvo države.

Amnestija v Avstriji.

Avstrijska vlada je sklenila predložiti državnemu zboru o priliki desetletnice republike zakon o amnestiji za politične zločince. Te amnestije naj bi bili deležni tudi tisti, ki so bili obsojeni radi lanskih julijskih izredov.

Število iznajdb v enem letu.

Nemški državni patentni urad je objavil statistiko iznajdb za l. 1927. Javljenih je bilo 15.265 iznajdb. Od teh odpade sorazmerno največje je število na elektrotehniko, namreč 1909. L. 1913. je bilo patentiranih samo 5000 iznajdb.

Pomanjkanje sena na Ogrskem.

Ogrska vlada je za 50 odstotkov znižala carino na krmo za živino, ker krme doma silno primanjkuje.

Velike goljufije v Nemčiji.

Hugo Stinnes mlajši, ki ga smatrajo za najbogatejšega moža Nemčije, je bil aretiran. Obdolžen je, da je sleparil pri nemških državnih zadolžnicah in s tem oškodoval državo za par deset milijonov. Nemška javnost zelo napeto čaka na razpravo.

Nove neumnosti ameriških plesalcev.

V Ameriki organizirajo nove plesne tekme. Gre zato, da plesalci preplešejo razdaljo med New Yorkom in Londonom. Stvar se bo vršila takole: Plesalci bodo začeli na stopnicah new-yorške mestne hiše. Od tam bodo plesali na avtomobile, ki jih bodo peljali v pristanišče na parnik. Med vožnjo bodo seveda nepretrgano plesali. Takisto bodo plesali z avtomobila na ladjo in potem vso dolgo pot do Londona. Tako bodo preplesali Atlantski ocean. Ako bodo prišli srečno na cilj, bodo junaki dneva.

Odprava vizuma med Nemčijo in Italijo.

S 15. septembrom stopi v veljavo dogovor, ki odpravlja vizum na potnih listih za potovanje med Nemčijo in Italijo. Od sedaj naprej bo zadostoval navaden potni list. Za italijanske kolonije pa ostanejo določbe o vizumu v veljavi.

Darovi.

Za Sirotišče: P. n. Mici Rojec roj. Anf mesto venca na grob večleč. mons. Ivana Rojca 50 L; preplačila za Socialni zakonik 62 L; p. n. gg. Ksist Hrovatin 15 L, dr. Franc Gabersček 15 L in N. N. 15 L. — Srčna hvala!

**Slavica Zorzut
Djuro Mateičič**

poročena.

Medana 3. IX. 1928. Krk

Zahvala.

Izrekam mojo najtoplejšo zahvalo zavarovalnici »L'UNION«, oziroma g. A. Ravniku v Gorici, Via Barzellini št. 2 za takoj cenjeno in izplačano odškodnino za moje pogorelo poslopje.

Priporočam vsakemu to zavarovalnico.

I. r. Pavel Vodopivec, Petelinje 6.

Cerkovnik z večletno prakso želi zvedeti za kako bolje mesto; govori tudi italijansko in nemško. Naslov pove uprava »Gor. Straže«.

Ugodna prilika! Proda se luksuzni avto Bianchi Tip. 18., krmilo znotraj. Obrnite se na tvrdko Bragalini Corso Em. 24.

Velika zaloga mrtvaških potrebščin: kompletne pogrebne opreme I. razreda od 300 lir naprej, II. razr. 200 lir, III. razr. 100 lir, otročji pogrebi od 25 lir naprej. J. Saksida, Dornberg 3.

Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13. — Birmski, poročni in krstni darovi po zmernih cenah. Popravila ur in zlatarskih predmetov izvršujem z jamstvom in hitro. Kupujem krone, srebro, staro zlato po najvišjih cenah.

POZOR!

Velika zaloga vsakovrstnih kotlov za mlekarne s brzoparilnike (olfe) precejalnike vina, i. t. d.

Sprejemam v popravo vsakovrstna dela. — Kupujem po najvišji ceni staro kotlovinu.

Alojz Leban

Trg S. Antona (pri Zvezdi) Gorica.

Podpisani ima na prodaj radi selitve 3 krave, izvrstne mlekarice, ena s teletom, razne poljske pridelke: krompir, žito, krmo, deteljo ornico, seno in slamo in razno orodje. Proda se po jako ugodni ceni. Hadalin Ivan, Zakriž št. 13, p. Circhina.

Poštena družina sprejme dijake na stanovanje in hrano. Pojasnila daje uprava »Goriške Straže«.

Hlapca zvesteag, razumnega v kmetiistvu, veččega voznika s konji rabi Josip Marmolja trgovec v Mirnu.

Zahvala.

Vsem, ki so ob smrti in pogrebu našega sobrata, veleč. monsignorja

IVANA ROJCA,

častnega kanonika, dekana tolminskega

izkazali rajnemu zadnji čast, izrekamo globoko zahvalo. Posebej se zahvaljujemo visokoč. mons. Tarlao, ki je opravil zadušnico in vodil kondukt, zastopnikom prvostolnega kapitlja, asistenci, dekanom in vsem ostalim sobratom, ki so za rajnega maševali in se pogreba udeležili. Naša zahvala naj gre zastopnikom vojaških in civilnih oblastev, kr. karabinerjem, g. občinskemu načelniku drju Marsanu, zastopnikom kr. gimnazije in šolskih oblasti, šolskim vodstvom, učiteljem in učiteljicam, ki so rajnega spremili na zadnji poti. Hvala tudi navzočim družbam, bratovščinam in društvom, pevcem iz Tolmina in Mirna za ginljivo petje ter sploh vsem, ki so se pogreba udeležili in za rajnega molili.

Tolmin, dne 6. septembra 1928.

Duhovščina tolminske dekanije.

ZAHVALA.

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo velečastitega monsignorja

IVANA ROJCA,

častnega kanonika, dekana tolminskega,

izražamo najlepšo zahvalo vsem, ki ste pokojniku v bolezni in ob smrti stali ob strani ter ga spremili na zadnji poti.

Iskreno zahvalo dolgujemo g. zdravniku drju Serjunu, ki je požrtvovalno in skrbno lečil pokojnika.

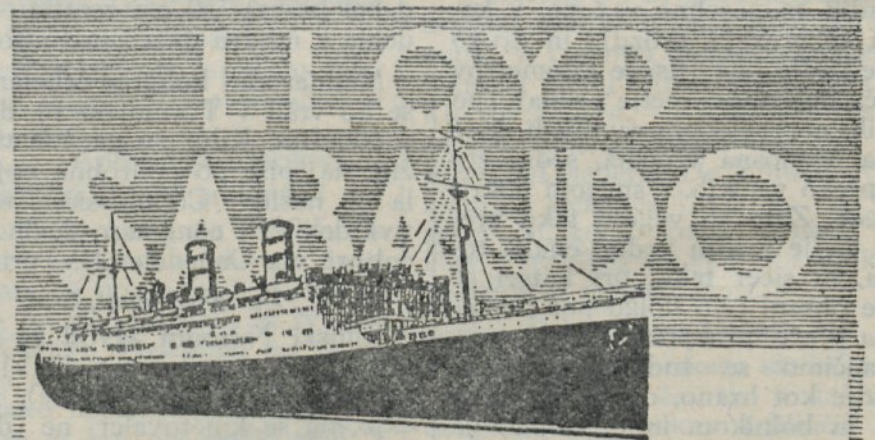
Zahvalo izrekamo č. duhovščini, zastopnikom oblasti, društvom, pevcem in pevkam, vsem, ki so pokojniku pripravili tako veličasten pogreb, posebej č. g. dekanu Pavlinu za tolažilni govor, č. g. župniku Kodermacu in gg. kaplanom tolminskim, gdč. Devetakovim, gdč. učiteljici Mariji Oblaščak, prednicam Marijinih družb, gospej Sorli, požrtvovalnim fantom in dekletom in sploh vsem, ki so rajnemu izkazali spoštovanje in čast.

Tolmin, dne 6. septembra 1928.

Žalujoči sorodniki.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vrhunsko blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suhna.
Blago solidno! Gene zmerno!

Nagla vožnja v Amerike in v Avstralijo
z novimi velikimi brzoparniki.

Prihodnje vožnje iz Genove:

„Conte Grande“ - „Conte Biancamano“

Iz Genove v New Jork v 9. dneh.

„Conte Rosso“ - „Conte Verde“

„Principessa Maria“ - „Principessa Giovanna“

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

„Principe di Udine“ - „Maria Cristina“

Iz Genove v Avstralijo v 37. dneh.

Vsi parniki so preskrbljeni z brzozjavom „Marconi“ — električno razsvetlavo — izvrstno kuhinjo in največjim komfortom. Tretji razred ima udobne kabine z 2, 4 in 6 posteljami dostojno opremljenimi, prostorne jedilne dvorane — dvorane za kadirce — dvorane za dame — mostove za sprehajanje — kopelji — kino.

Pojasnila daje zastopnik LLOYD SABAUDO
F. ROSICH, GORICA, Via Contavalle št. 4 Telefon št. 3-74

UTRINKI.

V deželi jutranjega solnca.

Japonska se imenuje dežela vzhajajočega solnca. Dasi vlada v njej še tma paganstva, vendar se izpreobračajo ugledni učenjaki in dostojanstveniki ter vstopajo v katoliško cerkev.

Zadnji mesec je kardinal Van Rossum krstil nadarjenega japonskega umetnika Ryobo Okuda. Slovesnosti je prisostvoval tudi prvi japonski škof Hayasaka. Pesnik je zložil prekrasen spev v čast Materi božji. Pri krstu je dobil ime Pavel.

Socialni teden ital. katolikov.

Da se poglobi apostolsko delo med katoličani in da se zarišejo nove smernice, prirejajo italijanski katoličani vsako leto takozvani socialni teden. Dne 3. septembra so v veliki dvorani univerze Presvetege Srca v Milanu otvorili 15 socialni teden.

Predavanj se udeležuje zelo številčno zastopstvo iz vseh pokrajin. Pred otvoritvijo je pozdravil udeleženca nadškof kardinal Tossi iz Milana in opisal važnost socialnega tedna. Apostolski poslanik iz Carigrada je udeležencem podelil blagoslov, nakar so se začela predavanja, ki bodo trajale cel teden.

Naravoslovci in vera.

Znameniti naravoslovec dr. Denert se je v svoji knjigi »Die Religion der Naturforscher« (Vera naravoslovcev, 5. izd. Berlin, 1901) bavil z verskim prepričanjem naravoslovcev. Pregledal je življenje 300 najvažnejših naravoslovcev od starega veka do naših dni in je došle sledeče: Pri 38 naravoslovcih

ni mogel ugotoviti njihovega verskega stališča. Od ostalih 262 je 242 verovalo v božanstvo ali v Boga, 20 pa jih je bilo brezbožnežev.

Naštetimo par naravoslovcev, prepričanih katoličanov: Kopernik, Kepler, Newton, Cuvier, Faraday itd. To so imena, ki jih pozna vsak omikan človek. Lep dokaz tvorne moči katolicizma.

Euharistični kongres v Sidneyu (Avstralija).

V ponedeljek 3. septembra se je otvoril v avstralskem mestu Sidneyu svetovni euharistični kongres. Ti veličastni shodi v čast presvete Euharistije se ponavljajo vsako leto. V spominu nam je lanski veličastni kongres v Čikagi (Amerika). Letos je deležna te časti Avstralija. Iz Evrope, Amerike, Afrike in Azije so vozili veliki parniki cerkvene kneze in verne katoličane. Iz Neapolja je odplul že pred mesecem parnik »Orama«, na katerem se vozi papežev zastopnik kardinal Ceretti iz Rima. Tudi nemški škofje so poslali svojega delegata škofa dr. Berninga iz Osnabrücka.

Kongres se je otvoril s slovesno pontifikalno mašo, katero je daroval odposlanec kardinal Ceretti. Kongresu prisostvuje ogromna množica. Govore in petje bodo po vsem svetu raznašali radioaparati, ki so bili nalašč napravljeni v ta namen. Po slovesni maši je papežev zastopnik otvoril kongres. Odklenil in odprl je vrata katedrale in izročil stolnici zlat kelih, ki ga je daroval sveti oče. Kristus-kralj praznuje svoj triumf tudi v oddaljeni Avstraliji.

sošolec novomašnika, dal spoznati velikost in dostojanstvo duhovnika redovnika. Pevski zbor pod velespretnim vodstvom g. K. Bratina je izvajal na novo priučeno mašo Mavovo: Missa Serafica. Pevskemu zboru gre tudi čast in zahvala za ves trud okinčanja župnije s slavoloki, posnemanja vreden vzgled, kako naj se sprejme in počasti rojak, duhovnik novomašnik.

Novomašniku, č. gospodu Venceslavu Vrtovcu, kličemo skoroda solznih oči: »Oče, nikar ne pozabi v svojih molitvah tudi svoje — naše domače misjonske pokrajine! Tvoje dobre starše pa, ki so kat. cerkvi dali že tri redovnike in pripravljajo sedaj še zadnjega Benjaminka v isti vzvišeni stan, naj Vsemogočni nebeško poplača ter jim da vrednih posnemovalcev.

Erzelj nad Vipavo.

21. avg. smo ob veliki udeležbi spremili k večnemu počitku 82 letno Alojzijo Pregelc, mater gostilničarja. Doma je bila iz spoštovane rodbine Žgurjeve iz Podrage ter je bila sestra pok. župnika hrenoviškega gosp. Žgurja. Letos je 50 let odkar ji je umrl mož Valentin, torej je učakala zlati jubilej vdovstva, kar je pač redkost. Bolehala je več let. Blagi in tih trpink večni mir!

Komen.

Ena najlepših in velikih cerkva na Goriškem je župna cerkev sv. Jurja v Komnu. Ker je bilo prvotna cerkev premajhna so jo v sredini 18. stoletja posuli in l. 1768. pod g. dekanom Štefanom Kemperlom na novo sezidali. Dolga je 34 m, široka 14 m, visoka od znotraj pod stropom 15 metrov. Znotraj je bila lepo poslikana l. 1900. Ima pet marmornatih oltarjev, od katerih je glavni altar sv. Jurja postavljen pod g. dekanom Cucičem l. 1773., pravo monumentalno delo. Tak altar s tako dovršenimi kipi bi delal čast vsaki stolnici.

Manjkal je tej cerkvi še primeren križev pot. Prejšnji, ki je bil najbrž tako star kakor cerkev, je bil premajhen in že precej razpadel, in ni delal cerkvi nikake časti. Zato je naš preč. g. dekan Bogomil Nemeč, ves vnet za čast božjo in za lepoto hiše božje, pozival farane za nov križev pot. In res, s prostovoljnimi darovi se je nabrala skoro zadostna svota, da smo nov križev pot naročili. Pohvalno moramo omeniti, da so nekatere osebe darovale po 100 Lir, nekatere po 500 Lir in nekatere še več.

Podobe, 75 cm široke, 105 cm visoke je slikala po Fuglu slikarica g. Ema Gallovič v Trstu. Slike so vzor prave cerkvene umetnosti in vse izražajo bolešt in trpljenje Jezusovo. Ena je lepša od druge in ko jih človek gleda, se nehote zastopi v pobožno premišljevanje.

Okvirji iz orehovega lesa so visoki 190 cm. Izdelani so v Gorici po načrtu g. inž. Cecuta v slogu cerkve. Lično delo, dovršena rezbarija in pozlačenje delajo čast mojstru.

Bovec.

Zavarovalnica za govedo v Bovecu je imela 2. t. m. svoj XXII. izredni občni zbor. Vodstvo zavarovalnice ga je vsled tega sklicalo, ker je že dosedaj 9 krav in 8 telet poginilo. Zavarovalnica, ki se je za to leto pobirala, je že davno pošla, torej ni bilo drugega izhoda kot ta, da se je na občnem zboru izglasovalo, da se za to poslovno leto uvede doplačilo ene lire na sto lir zavarovane svote. Kakor je bilo razvidno iz poročila, je bila živina v tem letu nižje cenjena iz razloga, da bodo ljudje bolj pazili nanjo. Vendar nič ne pomaga, nesreče se dogajajo dalje v eni ali drugi obliki in z nizko cenitvijo je seveda

Ortopedični zavod A. ZECCHI
Turin - Via Roma 31/1 - Turin
Aparat Zecchi ustavi
KILO

Srčna zahvala
dveh zakoncev z Beneškega.

Gospa Salute in gospod Josip D'Alpaos, bivajoča v Garna d'Alpaos, pokr. Belluno, nam pošiljata svoji fotografiji s pooblastilom, da lahko objavimo njuno zahvalo za blagodejno zdravstveno stanje, ki sta ga dosegla s posebnim aparatom ZECCHI, katerega lahko brezplačno poskušajo prizadete osebe - moški, ženske, otroci - pri priznanem ortopedu v naslednjih dneh v sledečih krajih:

GORICA: v sredo 12. in četrtek 13. septembra, hotel »Angelo d'oro".
TRST: v petek 14. septembra, hotel »Moncenisio".
PULJ: v soboto 15. septembra, hotel »Miramare".
ZADER: v nedeljo 16. in ponedeljek 17. septembra, hotel »Vaporetto".
REKA: v torek 18. in sredo 19. septembra, hotel »Riviera".
Št. PETER na Krasu: v četrtek 20. septembra, gostilna Rebec.
TRŽIČ: v petek 21. septembra, Albergo al Cervo.

Kaj je novega na deželi?

Kronberg.

V soboto, dne 8. t. m. bomo imeli v Kronbergu veliko slovesnost. Ob 10. uri bo blagoslov novih, krasnih orgel, katere je postavila tvrdka Kacin iz Gorice. Po slovesni sv. maši bo običajna procesija. Imamo tudi nove cerkvene klopi, zelo lepe in udobne; delo domačih mizarških mojstrov. Popoldne ob 4. uri pa bo slovesen prenos novega kipa Mater božje iz župnišča v cerkev med petjem, cvetjem in godbo. Prizrite pogledat — ne boste se kesali in tudi štrukljevali ne bo manjkalo.

Batuje.

Ob sklepu lista nam je došla žalostna vest, da je v Batujah umrl v torek ob 3. uri popoldne idealni in nadvse požrtvovalni prosvetni delavec g. Mirko Mermolja. Pogreb bo v četrtek ob 8. uri zjutraj.

Goče.

Pred enim letom je poročala »G. Straža«, kako so julija lani našli pastirji monštranco, ki je bila tukaj ukradena z Najsvetejšim vred 26. maja 1890. Razbito monštranco smo dali popraviti. Čutili smo dolžnost, da damo zadoščenje razžaljenemu Bogu v isti monštranci, s katero se je zgodil strašni božji rop. V ta namen smo imeli zadoštilno tridnevno od 24. do 26. avg. v čast presv. Srcu Jezusovemu, katero je vodil z vsvo vsemo preč. g. misijonar Klančnik. Višek slovesnosti pa je bil sklep s spravno procesijo, ki jo je vodil preč. g. dekan vipavski, katere se je vdeležilo poleg desetih gospodov duhovnikov silna množica ljudstva tudi iz drugih far. Že itak lepo cerkev so dekleta krasno in bogato okrasile. Fantje pa so postavili mogočne slavoloke ter jih pomembno okrasili s podobami Srca Jezusovega. Med velikansko procesijo je poleg domačega zbora lepo peval mladi mešani zbor iz Erzelja. Lepa slovesnost, edina te vrste — bo ostala udeležencem v spominu gotovo celo življenje.

Ledine.

Minuli so vroči pasji dnevi. Blagodejni dež je lepo poživil naša polja in njive, da so zopet pozelela. To nam daje novo upanje, da se nam bodo bolj pozni sadeži še dobro obnesli. Z hvaležnostjo se oziramo tja proti Onemu, ki nam je poslal ta blagoslov. — Naša občina ni več samostojna. Priključena je kakor tudi druge okoliške občine Idriji. Zelo nerodno bo hoditi za vsako malenkost v dve uri oddaljeni občinski urad. Pa se bo tudi temu treba privaditi.

Naša vas letošnje poletje lepo napreduje. Gasilno društvo si je pozidalo svoj dom za eno nadstropje, kar je lep napredek v sedanjih težkih časih. Lepa je naša vas. Za nas domačine najlepša in najdražja. Pa tudi od drugod radi prihajajo k nam. Le ko bi se kdo našel, ki bi ob nedeljah in praznikih nekoliko posnažil po glavni poti, ki pelje skozi vas, in bi staro s koprivami poraščeno zidovje očedil. Mi tega toliko ne vidimo, a na tujca, ki pride k nam, napravi to zelo slab vtis!

Velike Žablje.

(Nova maša.) Za nami je Gospodov dan kakoršnega Žablje še niso videle, dan, ki ostane vsem Žabljem pa tudi vsej ogromni množici ljudstva, ki je od blizu in daleč prihitela na slovesnost nove maše, v nepozabnem spominu. Letos ni bilo na žalost nobenega svetnega novomašnika na Goriškem, pa nam je v nadomestilo nebo naklonilo novomašnika redovnika, menda prvega jezuita v slovenskem Primorju. Kako veselje za srečne starše, ki sta svojega prvorojenca spremljala v cerkev, veselje in čast za obadva č. gg. strica, ki sta mu asistirala pri sv. daritvi, v kako veliko pobudo in duhovni užitek vernemu ljudstvu, kateremu je slavnostni govornik dr. M. Brumat,

prišlo tudi premalo denarja v blagajno, za izplačila. Ako se je torej ta ustanova hotela obdržati ter pomagati drug drugemu v nesreči, se je moralo tako ukreniti. Rok za plačevanje doplačila se je določil do 15. oktobra.

Na pobudo nekaterih živinorejcev se je na občnem zboru tudi razpravljalo in sklenilo, da se uvede pri zavarovalnici nekaka posredovalnica za prodajo plemenske in klavne živine. Velikokrat pridejo kupci, vprašajo tu, vprašajo tam in ker jim nihče ne ve povedati za kako žival, gredo dalje. Na ta način bi pa bilo pomagano kupcem in prodajalcem, kajti ako bi vodili tak seznam, bi kupci vedeli takoj, kam naj se obrnejo, da dobijo za željeno živals in prodajalci pa tudi, ker bi lahko živino sami prodali brez posredovanja prekupecev. V interesu živinorejcev bi bilo pa tudi to, da svojo žival prodajajo na vago, kakor delajo napredni kmetje po drugih krajih. Na javni tehtnici v Bovecu se vsak lahko prepriča in izračuna, za koliko naj svojo žival proda, da ne bo oškodovan in lahko tudi za veliko kot se to često dogaja. Za prigrasitev živine za prodajo plačajo člani zavarovalnice eno liro za govedo, nečlani L. 5; prigrasitati je treba pri Francu Breščaku, poslovodju in blagajniku v Bovecu. Istotam kupci lahko dobijo potrebna pojasnila. Živinorejci, na vas je torej odločitev za izvajanje te misli, ako hočete sami sebi dobro, da vam ne bo treba goveda prodajati za vsako ceno.

Črni vrh nad Idrijo.

V zadnjem času so zopet poskušali tatovi svojo srečo po raznih krajih občine. Nekaj let sem je bil mir in se ni več čulo o tatvinah. Sedaj je pa, kakor se vidi, zopet oživela stara tatinska družba, ki je posebno v prvih povojnih letih razvijala iako živahno delavnost. Da niso tatovi šele začetniki ampak že izvežbani v svoji stroki, se vidi pri izvršenih oziroma poiskunskih tatvinah v zadnje času. Želeti bi bilo; da bi ta čedna družba le enkrat prišla pravici v roke.

Kakor po drugih krajih dežele, tako se odpravlja tudi od nas večje število mož in fantov iskati srečo

Koledarček.

10. sept. poned., Nikolaj T. sp.
 11. sept. torek, Hijacint, sp.
 12. sept. sredo, Gvido, sp.
 13. sept. četrtek, Notburga.
 14. sept. petek, poviš. sv. križa.
 15. sept. sobota, Nikomed, m.
 16. sept. nedelja, Ljudmila, vd.

v Argentinijo. Omamljeni od lepih besed raznih agentov, ki imajo pri tem svoj zaslužek, zapuščajo rodno grudo in se podajajo v daljni svet v negotovo bodočnost. Fantje in moške! Ne verjemite, da se v Argentini cedila med in mleko, da se da ondi priti z lahkoto do denarja. Dobro premislite, predno se odločite za na tako daljno pot, da se ne bodete potem kesali, ko bode že prepozno.

Ker je nastopilo bolj hladno vreme, so nas zapustili že skoraj vsi letoviščarji, katerih je bilo letos več kakor druga leta.

Ljubinj.

V noči od 21.—22. m. m. se je nebo pooblačilo in tako potreben dež je začel padati na izsušeno zemljo. Padal je v presledkih do poldne. Seveda je bilo tega dežja premalo, da bi oživel vsahli studentci, vendar se lahko reče, da je s tem dežjem suša končana. Čeravno je prišel dež prepozno, pa je upati, da vsaj jesenski pridelki ne izostanejo. Suša nam je pobrala skoraj vse pridelke. Ker je glavni dohodek živina, se bojimo zime, ker bomo morali prodati dosti živine in to za polovično ceno ali pa še ne! — Nekaj letoviščarjev imamo letos tudi v naši gorski vasi. Dosti več letoviščarjev pa bi prišlo k nam in z njimi tudi nekaj denarja, ko bi imeli na razpolago stanovanja. Seveda pa bi mogli malo bolj paziti na čistost kakor pazimo sedaj! — Cesta, ki pelje v Tolmin, je tudi v takem stanju, da ne bomo mogli kmalu niti peš hoditi! Prosimo zato pristojne oblasti, da se za to malo bolj pobrigajo.

Idrijske novice.

V Spodnji Idriji se nahaja hiralnica sv. Antona, ki jo oskrbujejo usmiljene sestre. Čudna so božja pota! To veliko posestvo je bilo pred letom 1898. daleč okoli znana gostilna, ki se je pa spremenila v hišo dobrote in usmiljenja radi ljubezni do bolnikov sestre Fides, ki je bila poprej lastnica in še sedaj v zavodu živi. V vojnem času je bil zavod poln vojakov, ki so imeli vsled lepega vrta in dobre oskrbe varno zavetje v obližju bojnega polja. Takrat sta bili v zavodu le dve sestri. Ta hiralnica je edina od Ljubljane do Gorice. Največ je bilo bolnikov v njej ob vojnem času: okoli 50, sedaj jih je 24: moških 17 in žensk 7. Za duhovno in izobraževalno stran je dobro preskrbljeno: v zavodu sta sedaj dva duhovnika, živeča v pokoju: č. gg. Ivan Kumar in Ivan Baloh. Vsako sredo pa pride č. g. mons. M. Arko iz Idrije. Za duhovne vaje je zavod zelo pripraven. Lansko leto so imeli tukaj duhovne vaje duhovniki iz dveh dekanij pod vodstvom g. drja Zdešarja, letos pa dijaki bližnje okolice meseca avgusta pod vodstvom g. Cigoja iz Gorice. Kapelica v zavodu je zelo lepa, za petje skrbi res v dovršenem oziru s. Domicija. Zraven zavoda je lep vrt, prava sreča za bolnike in okrevajoče. Na vrtu sta kapeli lurske Matere božje in sv. Antona v nadnaravni velikosti. To je res umetniško delo. Ob nedeljah posebno prihajajo tuji in izletniki iz mesta Idrije in darujejo darove, posebno otroci, malemu angelčku pri kapelici sv. Antona, ki se jim sproti zahvaljuje. Otroci se skoro ustrašijo v kapelici puščavnikov

velikega prešička zraven njega ter zvite kače pri njegovi nogi in obdučujejo vso njegovo opravo. V kapelici je tudi zvonček, ki skoro ves dan zvonji in kliče sv. Antona na pomoč; tudi lučice vedno gorijo, v kapelici lurske Marije pa vedno teče studenček. Obe kapeli sta obraščeni z lepim bršljanom, gorskimi in drugimi cveticami. Naj bi bile vse prošnje, ki jih slišita Marija in sv. Anton, uslišane, prošnje, ki jih k njima pošiljajo zdravi moidoči popotniki, posebno pa domači bolniki v zavodu, da bi zdravi zavod zapustili — na duši in telesu — zlasti pa, da bi se mali angelček velikokrat v zahvalo priklanjal ter nosil prošnje pred božji tron. Naj bi se zavoda posebno ti isti spominjali, ki so v njem, posebno zadnja leta, našli tolažbe, zdravja in morda še več, pa so zdaj nanj pozabili. Na istem mestu trpijo sedaj drugi, n. pr. dva slepa, ki sta izgubila vid za vedno od granate, in drugi. Kako rada bi jim hiralnica dala boljše hrano ali kupila kak priboljšek v njihovo veselje, pa zavod nima nobenih sredstev, težko izhaja in bo najbrže moral prenehati. Mnoge občine nočejo ali ne morejo plačevati za svoje, domači so pa marsikateri hvaležni in veselji, da se reveža-trpina odkrižajo. Zavod ni za neozdravljive, nalezljive bolezni. Zatorej prosimo, naj bi se občine spomnile svoje dolžnosti že iz hvaležnosti, da nimajo reveža v domači vasi, pa tudi drugi dobrotniki, saj se v kapelici ni in ne bo nanje pozabilo, da bi jih Bog obvaroval bolezni in jim povrnil dobrote! Naslov: Ospedale Idria di Sotto (Sp. Idrija) Provincia di Gorizia. Prosimo!

Iz širokega sveta.

Biki so ušli.

Iz klavnice v Neaplu je ušlo 24 bikov, ki so povzročili veliko zmešnjavo in strah po ulicah. Nesreče pa ni bilo nobene.

25 jezikov je znala.

Te dni je umrla gospa Jane Ellen Harrison, profesorica jezikoslovja na vseučilišču v Cambridgen. Znala je 25 jezikov.

Spor na vseučilišču v Monakovem.

Na monakovskem vseučilišču je bila radi smrti profesorja izpraznjena stolica za zgodovino. Filozofska fakulteta je predlagala že tri nove profesorje, toda naučno ministrstvo je vse odklonilo, ker so bili vsi predlagani protestanti. Imenovanje protestantov za profesorje zgodovine je po konkordatu nedopustno.

Žalibog.

Nekemu znamenitemu profesorju za notranje bolezni je nekaj pri predavanju v nekem posebno redkem in zanimivem slučaju ušla sledeča opazka: »Obžalujem, da vam pojavov te bolezni ne morem tako razločno in jasno pokazati kot bi želel, ker se je bolnikovo stanje medtem žalibog zboljšalo.«

Črnogorec in Nemka.

O Črnogorecih je znano, da mnogo dajo na duhovnost. Značilen je sledeči. Črnogorec je iskal izgubljeno kozo. Sreča ga mlada Nemka in začne klepetati z njim. Črnogorec je miad in lep. Nemki posebno ugajajo njegove oči in zato mu reče: »Čudovite oči imate Črnogorec. V tvojih očeh vidim ves svet.« — »Tako, ves svet,« je odgovoril Črnogorec, »poglej vendar, ali ne vidiš mogoče tudi moje kože, ki je že dolgo iščem.«

Kakšne so ameriške blagajne?

Velike blagajne ameriških velebank so pravi čudeži moderne trgovske umetnosti. Po meter debela vrata se odprejo le, če se pove geslo. Ključi imajo do 56 spremen. Vrata se odprejo samo ob določeni

nih urah. Kdor stika okoli blagajne v drugih urah, je v nevarnosti, da sproži aparat, ki oddaja strupene pline, ali da ga zasuže pešeni dež, ako ni že prej stopil na stik močnega električnega toka. Kljentom banke napravijo odtise prstov. Ako ima kak tak kljent kaj opraviti pri blagajni, ga spremlja straža petih mož, ki so oboroženi z revolverji in bombami. Straža pozvoni pri najmanjši sumljivi kretnji in takoj se zaprejo vsa vrata v poslojju. Dvigala obstanejo. Pod zemljo se je nemože prekopati do blagajne, ker posebni aparati javljajo vsak najmanjši šum. Proti takim varnostnim pripravam so vlomilci skoraj brez moči.

Giollitti v gledališču.

Iz pokojnega ministrskega predsednika so se ljudje radi norčevali. Nekdaj je neki igralec v gledališču Costanzi v Rimu predstavljal Giollittija v njegovih najsmesnejših položajih. Pokazal je vse njegove značilne kretnje in posnemal njegov glas. Zadel ga je tako dobro, da je ves Rim drl v tisto gledališče in se krohotal. Giollitti je bil takrat ministrski predsednik. Ko je zvedel za predstave, je šel tudi sam tja in se zelo prisrčno smejal. Zameril ni. Nasprotno! Med odmorom je šel na oder in poklonil igralcu srebrno tobačnico. Takrat je nekdo potegnil zastor in občinstvo, ki se je hotelo zabavati na Giollittijev račun, je obema burno ploskalo. Tako je znal Giollitti reševati zadeve, ki bi se lahko zanj slabo končale.

Iz vojne.

V ponedeljek je umrl bivši nemški kontraadmiral Mayer-Waldeg, ki je bil ob izbruhu svetovne vojne poveljnik nemške kolonije na daljnem vzhodu Kiaučau. Ko so Japonci oblegli Kiaučau, je kontraadmiral brezlično brzojavil v Berlin: »Jamčim za izpolnjevanje dolžnosti do skrajnosti.« Dunajska »Neue Freie Presse« je prinesla to brzojavko pod debelo tiskanim naslovom: »Bližnja junaška smrt poveljnika v Kiaučau.« Ko je admiral za to zvedel, je rekel: »Umril bom že, umrl; siliti se pa ne dam.«

Iz zaporov jih mečejo.

V Nemčiji so pomilostili mnogo političnih kaznjencev. Jetnike so po večini že izpustili iz zaporov. Kaznjenci so povsod radi zapustili ječo. Samo v kaznilnici v Sonnenburgu so se branili iti ven in sicer zato, ker je v zaporih ostal neki Max Hölz, komunist, o katerem niso bili še na jasnem ali velja amnestija tudi zanj ali ne. Končno je ravnateljstvo kaznilnice ukazalo paznikom, naj trdovratne jetnike znosijo na cesto. To se je tudi zgodilo. In še zunaj so kričali in ugovarjali.

Konkurenca prepovedana.

V Rigi, glavnem mestu letske republike, se je število žepnih tatvir nenavadno pomnožilo. Policija dolgo ni mogla najti nobenega sledu. Končno se je nekega dne javila pri policijskem ravnatelju skupina elegantnih gospodov, ki so bili sami znani žepni tatovi, ki pa v tistem času niso imeli s policijo nikakih računov. In ti gospodje so izjavili, da so povzročitelji tistih številnih tatvin sami inozemci in da njih, domačinov, ne zadene nikaka krivda. Oni, domačini, da prosijo slavnopolicijo, naj kaj ukrene proti tej nesramnosti in naj jih obvarje hude tuje konkurence. Da bo policija prepričana, da so oni nedolžni, zato bodo odšli za nekaj časa na počitnice na deželo. Nato so se častivredni domači uzmoviči poslojvili. Policija je kmalu nato priredila obširen lov na žepne tatove in jih mnogo ujela. Ugotovili so, da so »konkurenti« bili res večji del inozemci.

Po nedolžnem zaprt.

Leta 1908. je bil na Angleškem neki Oskar Slater obsojen na smrt in potem pomiloščen na dosmrtno ječo, ker je bil obtožen, da je umoril neko bogato staro ženo. Letos pa se je proces obnovil, ker se je zdelo, da so se takrat izvršile nekatere napake. Sodišče v Edinburgu je obsodbo razveljavilo in Slaterja popolnoma oprostilo. Za nezasluzeno kazen bo vlada dala Slaterju precejšno odškodnino.

Vsako množino čistega, starega, mehkega svinca, kupuje po najvišjih cenah G. Benz, Gorizia, Via Seminario 20.

RAZPRODAJA!

Velike razprodaje različnega manufakturnega blaga po jako znižanih cenah radi likvidacije ..

RUŠT & FURLAN
AJDOVŠČINA

Zdravnik
za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER
sprejema v GORICI
Piazza della Vittoria šte. 20
in v svoji podružnici
pri SV. LUCIJI šte. 35

Dott. Gius. Comel

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,
bivši operator na univ. klinikah prof.
Neumann-a in Hajek-a na Dunaju in
asistent prof. Brunetti v oddelku za
nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah.
Sprejema od 9-11 predp. in od 3-4 pop.
Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

OKULISTIČNI AMBULATORIJ

Dott. Gilberto Delneri

zdravnik kirurg
sprejema od 11½ do 12½ dop.
in od 3 do 4 pop.
Corso Verdi 28, Gorica.

Neprekosljiv
gramofon,
ki je prenosljiv.

WOKULAT 66
Gorizia - Corso
Tel. 347

The New DECCA

KURJA OČESA

(KALI)

izginejo brezpo-
gojno z uporabo
mazila

iz založbe lekarne
SPONZA, Trst, Via Tor S. Piero N. 10
Varujte se pred ponaredbami.
V vseh lekarnah po znižani ceni L. 3.